

PÉNZÜGYI FELÜGYELETEK EURÓPAI RENDSZERE (PFER)

A Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszere (PFER) a mikro- és makroprudenciális hatóságok többrétegű rendszere, amely magában foglalja az [Európai Rendszerkockázati Testületet](#), a három európai felügyeleti hatóságot és a nemzeti felügyeleti hatóságokat. A PFER célja, hogy következetes és egységes pénzügyi felügyeletet biztosítson az Unióban. E felügyeleti rendszer a bankunió bevezetésére és az Egyesült Királyság Unióból történő várható kilépésére tekintettel jelenleg átalakítás alatt áll.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikke és 127. cikkének (6) bekezdése.

HÁTTÉR ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Az európai felügyeleti rendelkezések megerősítésével foglalkozó de Larosière szakértői csoport [jelentésének](#) ajánlásait követően a PFER-t 2010-ben vezették be, és 2011. január 1-jén kezdte meg működését. A PFER az [Európai Rendszerkockázati Testületből](#) (ERKT), a három európai felügyeleti hatóságból (EFH) – nevezetesen az [Európai Bankhatóságból](#) (EBH), az [Európai Értékpapíripiaci Hatóságból](#) (ESMA) és az [Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóságból](#) (EIOPA) – és a nemzeti felügyeleti szervekből áll.

A PFER fő célja annak biztosítása, hogy a pénzügyi ágazatra alkalmazandó szabályokat minden tagállamban megfelelően végrehajtsák a pénzügyi stabilitás megőrzése, a bizalom elősegítése és a fogyasztók védelme érdekében. A PFER céljai közt szerepel a közös felügyeleti kultúra kialakítása és az egységesen működő európai pénzpiac ösztönzése is.

A PFER mikro- és makroprudenciális felügyeleti rendszer. A mikroprudenciális felügyelet fő célja, hogy felügyelje és korlátozza az egyes pénzügyi intézmények nehézségeit, ezzel védve a fogyasztókat. A makroprudenciális felügyelet viszont a pénzügyi rendszer egészének a közös kockázatokkal szembeni kitettségével foglalkozik, és célja a pénzügyi rendszer nehézségeinek korlátozása annak érdekében, hogy védje a teljes gazdaságot a reálkibocsátás terén mutatkozó jelentős veszteségektől. A PFER keretében az ERKT felelős az uniós pénzügyi rendszer makroprudenciális felügyeletéért, míg a mikroprudenciális felügyeletet az EBH, az ESMA és az EIOPA látja el, amelyek egy vegyes bizottságban működnek együtt.

A Bankunió 2012-es létrehozása megváltoztatta az EU felügyeleti keretét, mivel új elemeket vezetett be, például az egységes felügyeleti szabálykönyvet, az [egységes felügyeleti mechanizmust](#) (SSM), amely 2014-ben kezdett működni, az [egységes szanalási mechanizmust](#) (SRM), amely 2016-ban lépett működésbe, és az európai betétbiztosítási rendszert (EDIS). Az EDIS-szel kapcsolatos tárgyalások még folyamatban vannak.

KERETRENDSZER

A. Mikroprudenciális felügyelet

Az uniós mikroprudenciális felügyeletet a hatóságok többretegű rendszere jellemzi, amelynek rétegei megkülönböztethetők ágazati terület szerint (banki, biztosítói ágazatok, illetve az értékpapírpiac), valamint a felügyelet és szabályozás szintje szerint (európai uniós és tagállami).

1. Európai felügyeleti hatóságok (EFH)

Európai szinten az európai felügyeleti hatóságok (EFH) felelősek a mikroprudenciális felügyeletért. Az EBH, az EIOPA és az ESMA önálló jogi személyiséggel bíró uniós ügynökségek, amelyeket saját elnökeik képviselnek. Ezek a testületek függetlenek, és kizárólag az Unió egészének érdekében járnak el. A Bizottság 2017 szeptemberében közzétette az „EFH felülvizsgálati csomagot”, amely három jogalkotási javaslatot tartalmaz, melyek célja az európai felügyeleti hatóságok hatásköreinek, irányításának és finanszírozásának megerősítése.

Az európai felügyeleti hatóságokat létrehozó rendeletek szerint a hatóságok fő célja a pénzügyi rendszer stabilitásához és hatékonyságához való hozzájárulás. Az európai felügyeleti hatóságok szerepet játszanak az alábbiakban: a belső piac zavartalan működésének elősegítése, különösen a szabályozás és felügyelet észszerű, hatékony és egyenletes szintje révén; a pénzügyi piacok integritásának, átláthatóságának, eredményességének és szabályos működésének biztosítása; a nemzetközi felügyeleti koordináció megerősítése; a szabályozási arbitrázs megelőzése és az egyenlő versenyfeltételek előmozdítása; a vonatkozó kockázatviselés megfelelő szabályozásának és felügyeletének biztosítása; valamint a fogyasztóvédelem javítása.

Az európai felügyeleti hatóságok hozzájárulnak egy egységes szabályzat létrehozásához szabályozástechnikai és végrehajtás-technikai standardtervezetek kidolgozása révén, amelyeket a Bizottság fogad el (felhatalmazáson alapuló jogi aktusként és végrehajtási jogi aktusként). Iránymutatásokat és ajánlásokat adnak ki, és bizonyos hatáskörökkel rendelkeznek az uniós jog tagállami felügyeleti hatóságok általi megsértése, vészhelyzetek és az illetékes nemzeti hatóságok közötti nézeteltérések esetén.

A három európai felügyeleti hatóság felépítése megegyezik. Irányító testületeik a felügyeleti tanács (a fő döntéshozó szerv, amely az elnökből, az egyes tagállamok illetékes felügyeleti hatóságainak vezetőiből, valamint a Bizottság, az Európai Központi Bank (EKB), az Európai Rendszerkockázati Testület és a másik két európai felügyeleti hatóság egy-egy képviselőjéből áll), az igazgatótanács, egy elnök és egy ügyvezető igazgató.

a. Európai Bankhatóság (EBH)

Jogalap: Az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról szóló 1093/2010/EU rendelet, annak a [későbbi jogszabályok által módosított formájában](#).

Az [EBH](#) székhelye jelenleg Londonban van. Tekintettel azonban arra, hogy az Egyesült Királyság várhatóan kilép az EU-ból, az EBH fokozatosan Párizsba helyezi át tevékenységeit, és új épületében 2019 júniusától válik teljes mértékben működőképessé. Az EBH hatásköre kiterjed a hitelintézetekre, a pénzügyi konglomerátumokra, a befektetési vállalkozásokra, a pénzforgalmi intézményekre és az elektronikuspénz-kibocsátó intézményekre. Az EBH feladata – az ERKT-vel együttműködve – a bankszektor uniós stressztesztjeinek kezdeményezése és koordinálása is. A legutóbbi stressztesztre [2018](#)-ban került sor, a következő pedig [2020](#)-ban lesz.

b. Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA)

Jogalap: Az európai felügyeleti hatóság (az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-felügyeleti Hatóság) létrehozásáról szóló 1094/2010/EU rendelet, annak a [későbbi jogszabályok által módosított formájában](#).

Az [EIOPA](#) székhelye Frankfurt am Mainban van. Illetékessége elsősorban a biztosítókra és viszontbiztosítókra, a biztosításközvetítőkre, a pénzügyi konglomerátumokra és a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézményekre terjed ki. A hatóság hozzájárul a biztosítással és foglalkoztatói nyugdíjakkal foglalkozó egységes szabálykönyv létrehozásához, elsősorban a [Szolvencia II.](#) irányelv és a [foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények](#) rendszere révén. Az EIOPA kezdeményezi és koordinálja a biztosítási és nyugellátási ágazat rezilienciájának értékelését célzó stresszteszteket. A legutóbbi biztosítási stressztesztre [2018](#)-ban került sor, a foglalkoztatói nyugdíjak legutóbbi stressztesztje pedig [2019](#) áprilisában kezdődött. A stressztesztről szóló jelentést 2019 decemberében kell közzétenni.

c. Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA)

Jogalap: Az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról szóló 1095/2010/EU rendelet, annak a [későbbi jogszabályok által módosított formájában](#).

Az [ESMA](#) székhelye Párizsban van. Hatásköre az értékpapírpiacokra és azok szereplőire terjed ki (tőzsdék, kereskedők, alapok stb.). Az Unióban az ESMA kizárólagos hatáskörébe tartozik a hitelminősítő intézetek és kereskedési adattárak nyilvántartásba vétele, felügyelete és szankcionálása. Feladata továbbá a harmadik országbeli (azaz nem uniós országokban működő) központi szerződő felek és kereskedési adattárak elismerése, valamint a harmadik országbeli hitelminősítő intézetek hitelesítése és elfogadása is.

Az ESMA [2017](#)-ben hajtotta végre a központi szerződő felekre vonatkozó második stressztesztjét, [2019](#) áprilisában pedig egy harmadikat indított el.

2. Közös testületek

a. Az európai felügyeleti hatóságok vegyes bizottsága

A vegyes bizottság felel az átfogó és ágazatok közti koordinációért, a felügyelet következetességének biztosítása érdekében. Ahogy az európai felügyeleti hatóságokról szóló rendeletekben is szerepel, ez a következő területekre vonatkozik: pénzügyi konglomerátumok; könyvvitel és könyvvizsgálat; az ágazatközi folyamatok, a pénzügyi stabilitást fenyegető kockázatok és sebezhető pontok mikroprudenciális elemzései; lakossági befektetési termékek; pénzmosás elleni intézkedések; információcsere az Európai Rendszerkockázati Testület és az európai felügyeleti hatóságok között; valamint a fenti intézmények közti kapcsolatok fejlesztése. A vegyes bizottság felel a Pénzügyi Felügyeletnek Európai Rendszerének hatóságai közötti viták rendezéséért.

A vegyes bizottság az európai felügyeleti hatóságok (és az esetleges albizottságok) elnökeiből áll, az elnöki posztot pedig az európai felügyeleti hatóságok egyik elnöke tölti be 12 hónapos rotációs rendszerben. A vegyes bizottság elnöke az Európai Rendszerkockázati Testület alelnöke. A vegyes bizottságnak legalább kéthavonta üléseznie kell. A titkárság állományát az európai felügyeleti hatóságok tisztviselői alkotják.

b. Fellebbviteli tanács

A fellebbviteli tanács független a három európai felügyeleti hatóságtól, és az európai felügyeleti hatóságok határozatai által hátrányosan érintett felek fellebbezéseire felelős.

Hat tagja és hat póttagja van, akiket az európai felügyeleti hatóságok neveznek ki egy ötéves időszakra a Bizottság által javasolt lista alapján.

A fellebbezési tanács határozatai az Európai Unió Bírósága előtt megtámadhatók.

3. Illetékes tagállami felügyeleti hatóságok

Minden tagállam kijelöli saját illetékes hatóságait, amelyek részét képezik a Pénzügyi Felügyeletnek Európai Rendszerének és képviselőik jelen vannak az európai felügyeleti hatóságokban.

B. Makroprudenciális felügyelet

Az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT)

Jogalap: [A pénzügyi rendszer európai uniós makroprudenciális felügyeletéről és az Európai Rendszerkockázati Testület létrehozásáról szóló 1092/2010/EU rendelet](#) és [a Tanács 1096/2010/EU rendelete az Európai Központi Banknak az Európai Rendszerkockázati Testület működését érintő külön feladatokkal történő felruházásáról](#).

Az uniós szintű makroprudenciális felügyeletet az ERKT látja el. Célja a rendszerszintű pénzügyi stabilitási kockázatok megelőzése és enyhítése a makrogazdasági folyamatok fényében. Az alapító rendeletek számos feladatot rónak az ERKT-re, illetve számos eszközt bocsátanak a rendelkezésére, beleértve: a vonatkozó információ gyűjtését és elemzését; a rendszerkockázatok azonosítását és rangsorolását;

figyelmeztetések és ajánlások kibocsátását, illetve azok nyomon követésének ellenőrzését; helyzetértékelés nyújtását a Tanács részére, amennyiben az ERKT úgy ítéli meg, hogy vészhelyzet alakulhat ki; együttműködést a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerének más szerveivel; tevékenységeinek összeegyeztetését az olyan nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, mint a Nemzetközi Valutaalap (IMF) és a Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB); valamint az egyéb uniós jogszabályokban rögzített feladatok ellátását.

Az ERKT egy igazgatótanácsból, egy irányítóbizottságból, két tanácsadó testületből (tudományos tanácsadó bizottság és szakmai tanácsadó bizottság), valamint egy titkárságból épül fel.

Az EKB elemzési, statisztikai, adminisztratív és logisztikai támogatást nyújt az ERKT-nak. Az EKB elnöke egyúttal az ERKT elnöke is. 2014-ben a Bizottság [jelentést](#) adott ki az ERKT feladatáról és szervezetéről.

C. Együttműködés a különböző szinteken

A PFER egyes szervei nemzetközi szinten különféle intézményekkel működnek együtt.

A FELÜGYELETI KERET FEJLESZTÉSE

A pénzügyi válság megmutatta, hogy a pénzügyi felügyelet egyszerű koordinációja a PFER révén nem volt elegendő az európai pénzügyi piac töredezettségének elkerüléséhez. Ezen akadály leküzdése érdekében hozták létre az európai uniós [bankuniót](#). A bankunió egyik fő pilléréként az [egységes felügyeleti mechanizmus \(SSM\)](#) különösen fontos eleme a felügyeleti keretnek. Célja a hitelintézetek következetes, egységes felügyeletének biztosítása a szabályozási arbitrázs és az uniós pénzügyi szolgáltatások piaca széttöredezettségének megakadályozása érdekében. Az egységes felügyeleti mechanizmusban az euróövezet összes országa részt vesz, valamint azok az euróövezeten kívüli tagállamok, amelyek úgy határoznak, hogy csatlakoznak. Az egységes felügyeleti mechanizmus az EKB-ból és az illetékes nemzeti hatóságokból áll, amelyek együttműködnek és információt cserélnek. Az EKB feladata a mechanizmus hatékony és következetes működésének biztosítása. 2014 novemberétől az [egységes felügyeleti mechanizmusról szóló rendelet](#) bizonyos feladatokat az EKB-ra ruház. Ezek között szerepel a hitelintézetek engedélyezése, a prudenciális és egyéb szabályozási követelményeknek való megfelelés biztosítása és a felügyeleti felülvizsgálatok végzése. Az EKB felelős a „jelentős” bankok közvetlen felügyeletéért, míg az egyéb, „kevésbé jelentős” intézményeket a nemzeti hatóságok felügyelik. Ezen mikroprudenciális feladatok mellett az EKB makroprudenciális feladatokkal és eszközökkel is rendelkezik, például tőkepufferekkel kapcsolatban. Ennek érdekében az EKB irányítási struktúráját egy felügyelőbizottság létrehozása révén módosították. A következetes felügyelet biztosítása érdekében az EKB szorosan együttműködik a PFER-t alkotó többi hatósággal, különösen az EBH-val.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Parlament társjogalkotói minőségében fontos szerepet játszott a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerét létrehozó jogszabály megalkotásában, és szintén főszerepet játszik a bankunió különböző pillérei keretében zajló jogalkotási

tárgyalásokban. Szerepet játszik a Bizottság által elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok (többek között szabályozástechnikai standardok) és végrehajtási jogi aktusok (többek között végrehajtás-technikai standardok) tekintetében is. Kiterjedt tájékoztatáshoz való jogkörrel rendelkezik, megkapja például az európai felügyeleti hatóságok éves munkaprogramját, többéves munkaprogramját és éves jelentéseit. Az európai felügyeleti hatóságok elnökeinek és ügyvezető igazgatóinak kinevezéséhez a Parlament jóváhagyása szükséges. Ezenkívül a Parlament véleményeket kérhet az európai felügyeleti hatóságoktól. A Parlament minden évben szavaz arról is, hogy megadja-e a mentesítést az európai felügyeleti hatóságoknak. A Parlament és az EKB intézményközi megállapodást^[1] is kötöttek, hogy biztosítsák az egységes felügyeleti mechanizmus keretében az EKB-ra ruházott feladatokra vonatkozó [elszámoltathatóság](#) és ellenőrzés meglétét. Ezenkívül a felügyeleti testület elnöke [ismerteti](#) az EKB felügyeleti tevékenységekről szóló éves jelentését a Parlament előtt, bemutatja, hogyan látta el az EKB felügyeleti feladatait, és válaszol a Gazdasági és Monetáris Bizottság (ECON) tagjainak kérdéseire.

Dražen Rakić / Denitza Dessimirova
05/2019

---

[1]2013/694/EU.

